

UZASADNIENIE

W pozwie z 9 lutego 2015 roku, sprecyzowanym w piśmie z 2 kwietnia 2015 roku, powód M. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego E. K.:

- kwoty 21.120 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty,
- kwoty 29.000 euro tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty,
- kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie powód podał, że 1 marca 2013 roku zawarł z pozwanym umowę cywilno – prawną, na mocy której pozwany ustanowił powoda zarządcą do prowadzenia restauracji (...) na wyspie S.. W kilka dni po otwarciu Tawerny pozwany uciekł w wyspy, pozostawiając długi i wierzycieli, którzy zaczęli egzekwować od powoda długi pozwanego. Po paru miesiącach pozwany rozwiązał umowę z powodem, nakazując mu opuszczenie lokalu wraz z kucharzem i rodziną zatrudnioną w tawernie.

/pozew k. 2-3, pismo k. 17-18/

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Kwestionując zasadność żądania, pozwany podniósł, że powód nie wywiązał się z zawartej między stronami umowy, co skutkowało natychmiastowym jej wypowiedzeniem.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda o zwrot poniesionych ewentualnych nakładów.

/odpowiedź na pozew k. 40/

W piśmie z dnia 24 lutego 2016 roku powód zmodyfikował powództwo, wnosząc o zasądzenie od pozwanego:

- 20.000 euro tytuł zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty,
- 28.779 euro tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty.

/pismo k. 64-66/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 marca 2013 roku pomiędzy E. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...)a M. K. (1) została zawarta umowa, na mocy której pozwany z dniem 1 maja 2013 roku do prowadzenia działalności gospodarczej ustanowił powoda pełnomocnikiem w osobie zarządcy i powierzył mu kompetencje do podejmowania decyzji dotyczących zarządzania podmiotem gospodarczym, w tym nadzorowanie i koordynowanie prac w swojej firmie w celu osiągnięcia jak najszybszej efektywności, zamierzonych zysków przedsiębiorstwa oraz zapewnienie prawidłowego funkcjonowania działalności (§ 1 umowy).

Zarządca zobowiązał się wnieść do firmy należącej do E. K. wkład rzeczowy w postaci odrestaurowania obiektu, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność gastronomiczną na terenie Grecji – wyspa S.. Ponadto M. K. (1) zobowiązał się do wniesienia kaucji zabezpieczającej interesy E. K. w kwocie 3.000 euro w dniu rozpoczęcia pełnienia funkcji zarządcy – pełnomocnika (§ 2 umowy).

Zgodnie w umową E. K. miał uczestniczyć w kwocie 3.000 euro miesięcznie z zysków netto firmy (§ 3 umowy).

Strony umowy zobowiązały się do pełnej współpracy, do informowania się nawzajem o swoich posunięciach, jak również zobowiązały się nie podejmować żadnych działań, które mogą przynieść szkodę lub utrudnić działalność gospodarczą każdej ze stron (§ 5 umowy).

Ustalono, że umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony i może zostać rozwiązana z 3-miesięcznym wypowiedzeniem jedynie w przypadkach określonych umową (§ 6 umowy).

Przedsiębiorca mógł wypowiedzieć umowę jedynie w przypadku, gdy zarządca naruszyłby postanowienia umowy lub gdy dopuściły się rażąco naruszenia prawa z winy umyślnej, uniemożliwiającej dalsze zarządzanie majątkiem firmy lub prowadzeniem działalności gospodarczej (§ 7 umowy).

Zarządcy przysługiwało prawo rozwiązania umowy w przypadku zaistnienia konfliktu pomiędzy przedsiębiorcą a zarządcą zobowiązującego zarządcę do działania lub zaniechania, które według zarządcy godziłoby w interes firmy, doprowadziłoby do obniżenia zysków lub miałyby na celu pokrzywdzenie którejkolwiek ze stron umowy (§ 8 umowy).

/umowa k. 4/

Powód i jego żona poznali pozwanego w jego restauracji podczas wycieczki do Grecji na wyspę S.. Chcąc ponownie przyjechać w to samo miejsce, poprosili pozwanego o polecenie hotelu. Podczas kolejnego tygodniowego pobytu na wyspie powoda i jego żony M. K. (1) zaoferował pozwanemu kupno jego restauracji po rocznym jej prowadzeniu.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, wyjaśnienia informacyjne pozwanego protokół rozprawy z 12.01.2016 r. – adnotacja 01:21:19 – 01:43:10 potwierdzone zeznaniami protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41, zeznania świadka H. K. protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:41:22 – 02:20:05/

W celu uzyskania wiedzy na temat prowadzenia restauracji, powód odbył kilka spotkań z menagerem restauracji (...) w Ł..

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, zeznania świadków: H. K. protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:41:22 – 02:20:05, M. K. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 02:21:06 – 02:59:13/

Przed wyjazdem z Grecji pozwany otrzymał od powoda 1.200 euro.

/wyjaśnienia informacyjne pozwanego protokół rozprawy z 12.01.2016 r. – adnotacja 01:21:19 – 01:43:10 potwierdzone zeznaniami protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41, zeznania pozwanego protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41/

Powód po przyjeździe na wyspę S. z żoną i synem wykonał czynności związane z adaptacją lokalu polegających na założeniu nowego bajeru reklamującego restaurację, odmalowaniu wnętrza i sprzętów, dokupieniu niektórych elementów zastawy, założeniu drzwi w innym miejscu niż dotychczas, zakupieniu kwiatów i donic.

W trakcie prowadzenia restauracji powód zakończył współpracę z zatrudnionymi wcześniej przez pozwanego kucharza i kelnera, mając uwagi co do ich uczciwości.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, zeznania świadków: H. K. protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:41:22 – 02:20:05, M. K. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 02:21:06 – 02:59:13, dokumentacja fotograficzna k. 86-88/

Mieszkanie wcześniej wynajmowane przez pozwanego zostało wynajęte przez syna powoda. Mieszkała z nim także D. P. (1), która przyjechała do pracy w restauracji w charakterze kelnerki.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, zeznania świadka D. P. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:11:27 – 00:39:21/

Powód nie podpisał z D. P. (2) żadnej umowy o pracę. Kelnerka przyjmowała zamówienia, natomiast powód i jego syn obsługiwali kasę. Na paragonach widniała inna nazwa firmy, co budziło wątpliwości kelnerki co do rejestrowania fiskalnego każdego zamówienia. Mając na względzie fakt, że powód nie chciał zarejestrować umowy, obawiała się o legalność swojego pobytu oraz podjętego zatrudnienia, wobec czego podjęła decyzję o powrocie do Polski po trzech tygodniach pobytu na wyspie.

/zeznania świadka D. P. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:11:27 – 00:39:21/

W lipcu 2013 pozwany drogą mailową informował M. K. (2) o zadłużeniu wynajmowanego przez niego mieszkania i polecił opuścić mieszkanie do końca miesiąca.

/korespondencja mailowa k. 121/

M. K. (1) zapłacił właścicielowi nieruchomości, w której znajduje się restauracja, opłaty za najem za maj i czerwiec w łącznej kwocie 500 euro.

/wyjaśnienia informacyjne pozwanego protokół rozprawy z 12.01.2016 r. – adnotacja 01:21:19 – 01:43:10 potwierdzone zeznaniami protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41/

Pod koniec lipca 2013 roku powód miał zaległości związane w zapłatą wynagrodzenia pracownikom, ich ubezpieczeniem, opłatami za prąd, telefony.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, wyjaśnienia informacyjne pozwanego protokół rozprawy z 12.01.2016 r. – adnotacja 01:21:19 – 01:43:10 potwierdzone zeznaniami protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41/

Na początku sierpnia 2013 roku pozwany przyjechał do tawerny i kazał powodowi opuścić lokal o ile natychmiast nie ureguluje zaległości. Warunkował kontynuowanie umowy od zapłaty należnego wynagrodzenia i zaległości we wszelkich opłatach. Dał powodowi czas do następnego dnia na zastanowienie, jednak w lokalu powód już nie pojawił się.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18, zeznaniami pozwanego protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41, zeznania świadków: H. K. protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 00:41:22 – 02:20:05, M. K. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 02:21:06 – 02:59:13, oświadczenie k. 75/

Pozwany wypowiedział powodowi ustnie umowę zawartą przez strony 1 marca 2013 roku.

/zeznania pozwanego protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41/

Na drugi dzień powód opuścił wyspę. Umowa została faktycznie rozwiązana z dniem opuszczenia wyspy przez powoda.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18/

Pozwany zabrał wszystkie swoje rzeczy z mieszkania wynajmowanego przez syna powoda.

/zeznania świadka M. K. (2) protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 02:21:06 – 02:59:13/

E. K. uregulował należności z tytułu opłat miejscowych od maja do lipca 2012 roku w łącznej kwocie 1.470 euro, wypłacił wynagrodzenia dwóm pracownikom na mocy decyzji sądu (1.000 euro i 1.700 euro), opłacił podatek w kwocie 4.200 euro.

/zeznania pozwanego protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:06:14 – 04:20:41, oświadczenia k. 99-102, wezwania k. 55-56/

Powód nie posiada żadnych dowodów na to, że płacił należności, których żądał od niego pozwany.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:28:52/

Strony nie podpisały aneksu do umowy z 1 marca 2013 roku.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 04:23:58, korespondencja mailowa k. 117/

Po powrocie do kraju powód miał problemy alkoholowe, załamał się psychicznie.

Obecnie jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Powód nie ma żadnych dokumentów potwierdzających wysokość dokonanych nakładów na przystosowanie lokalu do prowadzenia działalności, pokwitowań dotyczących uiszczenia należności za towar ani zapłaty należności pracownikom lokalu.

/zeznania powoda protokół rozprawy z 04.10.2016 r. – adnotacja 03:10:03 – 04:05:18/

Pismem doręczonym pozwanemu 19 stycznia 2016 roku powód wezwał E. K. do zapłaty 21.120 euro odszkodowania tytułem zwrotu kosztów odrestaurowania Tawerny (...) i możliwości utraconych zarobków oraz 12.000 euro zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w wyniku naruszenia dób osobistych.

/wezwanie do zapłaty k. 5, potwierdzenie odbioru k. 6/

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na zeznaniach świadków i stron, a także na treści dokumentów. Ocenę dowodów w kontekście rozstrzygnięcia przedstawiono poniżej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu w całości jako niezasadne.

W sprawie bezsporne jest, iż między stronami w dniu 1 marca 2013 roku doszło do skutecznego zawarcia umowy, na mocy której z dniem 1 maja 2013 roku pozwany ustanowił powoda zarządcą do prowadzenia jego restauracji (...) w Grecji i powierzył mu kompetencje do podejmowania decyzji dotyczących zarządzania tym podmiotem gospodarczym. Jednocześnie powód zobowiązał się wnieść do firmy należącej do E. K. wkład rzeczowy w postaci odrestaurowania obiektu. Umowa przewidywała 3-miesięczny okres wypowiedzenia.

Przedmiotowa umowa należy do umów nienazwanych, do której należy stosować przepisy kodeksu cywilnego o zleceniu.(art.734kc i następne)

Zgodnie z art. 746§ 1kc dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

Strony ustaliły, iż wypowiedzenie zlecenia przez pozwanego może nastąpić z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, co zważywszy na obowiązującą zasadę swobody zawierania umów należało uznać za dopuszczalne. (art.353(1)kc)

Jak zostało ustalone powód, prowadząc od maja 2013 roku restaurację na wyspie S., nie płacił wynagrodzenia kelnerom zatrudnionym w lokalu, ubezpieczenia pracowniczego, nie regulował na bieżąco opłat związanych z prądem, telefonami. Powyższa okoliczność stanowiła podstawę do wypowiedzenia przez E. K. przedmiotowej umowy, bowiem zaległości finansowe powoda uniemożliwiły dalsze zarządzanie majątkiem firmy lub prowadzeniem działalności

gospodarczej, o czym stanowi § 7 umowy. W związku z tym pozwany rozwiązał z powodem przedmiotową umowę, jednakże nie zachował trzymiesięcznego terminu do jej wypowiedzenia.

Wypowiedzenie umowy bez zachowania terminów wypowiedzenia było naruszeniem postanowień umowy, w zakresie zachowania terminu wypowiedzenia, ale należało uznać iż po stronie pozwanego wystąpiły ważne przyczyny uzasadniające to działanie.

Zachowanie powoda wskazywało bowiem na brak umiejętności zarządzania restauracją, generowało zadłużenie w zakresie kosztów stałych placówki oraz należności dostawców.

Powód dochodzi w niniejszej sprawie odszkodowania z tytułu niewykonania przez pozwanego przedmiotowej umowy. Ewentualnej podstawy roszczenia powoda należy zatem upatrywać w art. 471 kc w zw. z art. 746§ 1kc.

Zgodnie z brzmieniem wymienionego przepisu, dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiszczyć przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

Jak wcześniej wskazano, w ocenie sądu zachodziły ważne powody do wypowiedzenia umowy. Zatem zakres odpowiedzialności pozwanego ogranicza się do zwrotu wydatków i części wynagrodzenia odpowiadającego dotychczasowym czynnościom.

Powód domagając się od pozwanego zapłaty za przeprowadzenie prac aranżacyjnych w restauracji, nie wykazał poniesionej szkody i tym samym jej wysokości, ograniczając się jedynie do podania czynności remontowych, które wykonywał w lokalu oraz określenia przedmiotów zakupionych do tawerny. M. K. (1) nie przedstawił jakichkolwiek dowodów wskazujących na wysokość poniesionych kosztów. Poza zeznaniami jego żony i syna, którzy jedynie podawali jakiego rodzaju prace były przeprowadzane i jaki sprzęt były zakupione do restauracji, powód nie przedstawił umów, dowodów zakupu, wpłat, faktur, które potwierdziłyby wysokość poniesionych kosztów.

Tymczasem, stosownie do treści przepisu art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Aczkolwiek sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę (zdanie drugie art. 232 k.p.c.), jednak rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. To na strony ustawodawca w myśl art. 3 k.p.c. nałożył obowiązek przedstawiania dowodów i to na stronie – zgodnie z przepisem art. 6 k.c. – ciąży ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodzi ona skutki prawne. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodziła żadna z okoliczności nakładająca na sąd obowiązek przejęcia inicjatywy dowodowej – ciężącej na stronie powodowej. Należy bowiem w pełni podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 19 maja 2000 r. w sprawie o sygnaturze akt III CZP 4/00, opublikowanej w OSNC 2000/11/195, iż potrzeba wyjątkowego stosowania przepisu art. 232 zdanie drugie k.p.c., pojawia się w razie rażącej nieporadności strony działającej bez adwokata lub radcy prawnego, której wobec niepodjęcia przez nią właściwych czynności, mimo stosownych pouczeń sądu – grozi naruszenie interesu podlegającego szczególnej ochronie, bądź w razie stwierdzenia, iż strony w procesie zmierzają do obejścia prawa lub zachodzi podejrzenie prowadzenia przez strony fikcyjnego procesu. W przedmiotowej sprawie - w ocenie Sądu - nie zachodziła żadna z okoliczności nakładająca na Sąd obowiązek dopuszczania dowodów z urzędu.

Z tych względów powództwo we wskazanej części jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

Powód w przedmiotowej sprawie domagał się również zadośćuczynienia w związku z cierpieniem i krzywdami, które doznał z uwagi na rozwiązanie z nim umowy bez wypowiedzenia przez pozwanego. Zasadność roszczenia więc należało rozważyć w oparciu o przepisy art. 23 i art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, wskazać trzeba, że powód w żaden sposób nie wykazał, iż faktycznie pozwany dopuścił się naruszenia jego dóbr osobistych, które uzasadniałoby uwzględnienie żądania pozwu w tym zakresie. M. K. (1) nie zaferował dowodów mających na celu wykazanie, że pozwany podjął w stosunku do niego jakiegokolwiek bezprawne działanie godzące w jego dobra osobiste, które pozostawałyby w adekwatnym związku przyczynowym ze zmianami w sferze zdrowotnej powoda. Jeżeli powód doznał cierpień i problemów ze zdrowiem psychicznym, w związku z działaniami pozwanego, czyli wypowiedzeniem umowy, podlega ocenie w ramach stosunku łączącego strony. Należy pamiętać, iż strony były przedsiębiorcami i układały swoje relacje w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wypowiedzenie umowy przez jedną ze stron stosunku prawnego, mieści się w granicach prawa i każda ze stron stosunku prawnego może zakładać ziszczenie się takiego scenariusza wydarzeń. Twierdzenia powoda, o wywołaniu szkody w sferze dóbr osobistych, stanowią odczucia powoda i ich weryfikacja jest praktycznie niemożliwa. Powód nie udowodnił także krzywdy, która miałaby wynikać z naruszenia przez pozwanego jego dobra osobistego. Podkreślić w tym miejscu należy, iż rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku o sygn. akt I CKU 45/96.

W tym stanie rzeczy przyjęć należało, że powód nie wykazał żadnych przesłanek odpowiedzialności pozwanego za naruszenie jego dóbr osobistych, ani też przesłanek odpowiedzialności deliktowej oraz kontraktowej, w tym przede wszystkim poniesionej szkody.

Nie zależnie od przedstawionych rozważań, gdy chodzi o podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia, należy stwierdzić, że zastosowanie będzie miał termin wymieniony w art. 751kc, czyli dwuletni termin przedawnienia, którego bieg rozpoczął się w sierpniu 2013r., a zakończył w lipcu 2015r. Podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia o zwrot poniesionych ewentualnych nakładów nie był zatem skuteczny, bowiem pozew wniesiono w dniu 11 lutego 2015r.

Jednakże mając na uwadze wcześniejsze rozważania, Sąd oddalił powództwo.